

ДОСЛІДЖЕННЯ СТРАТЕГІЙ СТВОРЕННЯ УНІВЕРСИТЕТІВ СВІТОВОГО РІВНЯ

Студ. Яренко Г.О.

Наук. керівник проф. Хоменко О.І.

Київський національний університет технологій та дизайну

Міжнародний досвід свідчить що існують три основні стратегії при вирішенні питання створення університетів світового рівню, враховуючи економічний стан держави:

1. Уряд країни може модернізувати невелику кількість вже існуючих університетів, що мають потенціал для вдосконалення (відбір переможців);

2. Уряд країни може посприяти щодо злиття ряду існуючих вищих навчальних закладів і їх трансформації в новітній університет, який міг би забезпечити синергізм, що властиве установі світового класу (формула гібрида).

3. Уряд країни створює новий університет світового рівня повністю з нуля (підхід «чистої дошки»).

Кожен із перерахованих вище підходів має свої позитивні і негативні сторони, що вимагають ретельного вивчення. Особливо це стосується фінансового боку питання, яке вкрай гостро стоїть на теперішній час для України.

Якщо розглядати перший підхід, то тут однією з основних переваг є те, що він вимагає значно менших витрат, ніж організація нових навчальних закладів з нуля. Саме цієї стратегії свого часу дотримувалися деякі країни світу (Китай, Малайзія, Індія). У цьому випадку стратегічний план розвитку вищої освіти повинен переглядатися не рідше 5 років та не бути «суворою калькою», яка централізовано регламентує розвиток системи вищої освіти у державі. Швидше, цей план має визначати деякі загальні напрямки або межі, в яких будуть здійснювати свою діяльність вищі навчальні заклади і прагнути, щоб у цій системі були збалансовані рівність, якість і ефективність.

Другим можливим підходом до створення університету світового класу є злиття вже існуючих вузів (Франція, Данія). Однією з головних задач при злитті університетів стає створення єдиної академічної культури і єдиного бачення того, як будуть проходити перетворення серед всіх складових вищого навчального закладу (викладачів, шкіл, кафедр) і забезпечення внутрішньої єдності новоствореного ВНЗ. У багатьох випадках дії керівників нових вищих навчальних закладів, утворених в результаті злиття, виявляються жорстко обмеженими в зв'язку з високим рівнем незалежності, на який претендують структурні підрозділи. Новий університет приймає на себе спадок колишніх брендів, які в деяких випадках можуть стати перешкодою для залучення кращих студентів і викладачів. Тому потрібно чимало розуму і виважених рішень, щоб зуміти задовольнити суперечливі запити всіх складових сторін.

У країнах, де інституціональні традиції, громіздкі адміністративні структури і бюрократичні методи управління перешкоджають інноваційному розвитку традиційних університетів (Казахстан, Бельгія, Саудівська Аравія), створення нових навчальних закладів, можливо, є найкращим підходом, за умови, що в них будуть працювати викладачі, непідвладні традиційній університетській культурі. Фінансові ресурси при цьому мають бути необмежені. Нові університети можуть бути приватними або державними, якщо уряд дозволить працювати в більш сприятливих нормативно-законодавчих умовах. Якщо мова йде про державні університети, вартість створення університету світового рівню в даний час вже налічує приблизно 500 000 000 \$, але в дійсності ця цифра може бути набагато вища. Система освіти має керуватися тими ж принципами, які будуть згодом розроблені: створення органу, який здійснює керівництво та координує діяльність системи в цілому; скасування єдиних правил прийому в державні університети; підтвердження за студентами навчальних закладів права на отримання гранту на навчання від держави.